Ramazan aýynda agyz beklemegiň ähmiýeti we Ramazan aýyna mahsus amallar.

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammede salat we salam bolsun.
Allah Tagala Kuran-Kerimde şeýle diýdi:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

“**Eý İman edenler! Sizden öňkülere parz edilişi ýaly sizede agyz beklemek parz edildi. Umyt-ki takwalardan bolarsyňyz.**” Bakara 2/183.

Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy:

" بُنِيَ الإِسْلامُ عَلَى خَمْسٍ : شَهَادَةِ أَنْ لا إِلَهَ إِلا اللَّهُ ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَإِقَامِ الصَّلاةِ ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ ، وَصَوْمِ شَهْرِ رَمَضَانَ ، وَحَجِّ الْبَيْتِ"

“**Yslamyň esasy bäşdir. Lä ilähe illallah we Muhammeden Resulullah ýagny Bir Allahdan başga Hak ilăh ýokdur we Muhammet Onuň ilçisidir diýip, şaýatlyk getirmek. Namaz kylmak. Zekat bermek. Ramazan aýynda roza tutmak we Haja gitmek.**” (Buhari, Muslim)

Ramazan aýynda oraza tutmak parzdyr. Ramazan aýynda agyz beklemek Yslamyň bäş esasyndan biridir. Sebäpsiz Ramazan aýynda agyz beklemezlik uly günädir.

Ramazan aýy iň fazyletli, iň sogaply aýdyr.

Ebu Hureýreden habar berlen hadysda, Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صلى الله عليه وسلم كَانَ يَقُولُ:

الصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ، وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ، وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ، مُكَفِّرَاتٌ مَا بَيْنَهُنَّ، إِذَا اجْتَنَبَ الْكَبَائِرَ".رواه مسلم"

“**Bäş wagt namaz, Juma namazyndan indiki juma çenli juma namazy, bir Ramazan aýyndan indiki Ramazan aýyna çenli Ramazan aýy, uly günälerden başga günäler üçin kefaratdyr (ýagny bagyşlanmagyna sebäpdir).**” (Muslim)

Ebu Hureýreden habar berlen hadysda, Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy:

حديث أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

إِذَا دَخَلَ رَمَضَانُ فُتِّحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ وَسُلْسِلَتْ الشَّيَاطِينُ رواه البخاري ، ومسلم

“**Ramazan aýy başlanda jennetiň gapylary açylar we dowzahyň gapylary ýapylar. We Şeýtanlar zynjyrlanar.**” **(**Buhari)

Ramazan aýy diňe aç gezemekden ybarat däldir.

Ebu Hureýreden habar berlen hadysda, Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy:

مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ، وَالْعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ

“**Kim erbet, ýalan sözi we boş işleri taşlamasa, Allah Tagala onuň iýip-içmegi taşlamgyna mätäç däldir.**” (Buhari, Ebu Dawud, Tirmizi, Ibn Mäje)

Oraza tutýan kişi gözüni harama seretmekden goramalydyr. Dilini, gulagyny boş sözden, gybatdan, töhmetden goramalydyr.

Ynsanlaryň bir näçesi Ramazan aýynda oraza tutýarlar. Emma olaryň orazasy diňe aç galmakdan ybaratdyr. Sebäbi gulaklaryny gep-gybatdan, aýdym-sazdan, goramaýarlar. Gözlerini harama, seretmekden göz zynasyndan goramaýarlar. Dilini hapa sözden, goramaýarlar. We şol sebäpli hem orazaň sogabyndan mahrum bolýarlar we tutan orazalary sogapsyz gury aç galmakdan ybarat bolýar. Şonuň üçin eger tutan orazamyzyň sogaply bolmagyny isleýän bolsak, gözi, gulagy, dili haram zatlardan goramalydyrys.

Ebu Hureýreden habar berlen hadysda, Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy:

عن أبي هريرة - رضي الله عنه - أَنَّ رسول الله - صلى الله عليه وسلم - قال:

الصِّيَامُ جُنَّةٌ، فَلاَ يَرْفُثْ وَلاَ يَجْهَلْ، وَإِنِ امْرُؤٌ قَاتَلَهُ أَوْ شَاتَمَهُ، فَلْيَقُلْ إِنِّي صَائِمٌ رواه البخاري ومسلم

“Oraza galkandyr. Orazaly kişi erbet söz gürlemesin. Erbet hereket etmesin. Eger bir kişi onuň bilen dawa etjek bolsa ýa-da söwse, Men: Orazaly diýsin.” Buhari, Muslim.

Ramazan aýy Kuran-Kerimiň inen aýydyr.

Allah Tagala Kuran-Kerimde, Bakara süresiniň 185-nji aýatynda, şeýle diýdi:

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ

“**Ramazan aýy ynsanlara hidaýaty (dogry ýoly) görkezýän we dogry ýol açyklaýan, hak we batyly aýyrýan Kuranyň inderilen aýydyr.**” Bakara 2/185.

We Allah Tagala Kuran-Kerimde, Kadyr süresiniň 1-nji aýatynda Kuran-Kerimi Ramazan aýynyň Kadyr gijesinde inderendigini habar berip şeýle diýdi:

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ

“**Biz Ony (Kurany) Kadyr gijesinde inderdik.**”

Şeýh Muhammedul-Emin bin Muhammed bin El-Muhtar Eş-Şenkyýti, Bakara süresiniň 185-nji aýatynyň düşündirişinde şeýle diýdi:

“Bu aýatyň manysy barada iki garaýyş bardyr:

Birinjisi: Ibn Abbasdan habar berlişi ýaly, Ol (Kuran) Ramazan aýynda dolulygyna bir gezekde dünýä gögüne inderilendir.

Ikinjisi: Käbirleriniň diýmegine görä bolsa, Ramazan aýynda inderilmeginiň manysy, Ramazan aýynda ugradylyp başlanmagydyr." (Edwul Beýani fiý İýzahil Kuräni bil Kuräni atly tefsirinde)

: وفي معنى إنزاله وجهان

. لأول : أنه أنزل فيها جملة إلى السماء الدنيا ، كما ثبت عن ابن عباس رضي الله عنهما

والثاني : أن معنى إنزاله فيها ابتداء نزوله كما قال به بعضهم
(أضواء البيان في إيضاح القرآن بالقرآن محمد الأمين بن محمد بن المختار الجنكي الشنقيطي)

Ramazan aýynyň içinde müň aýdan haýyrly, kadyr gijesi bardyr.

Allah Tagala Kadyr gijesi barada Kuran-Kerimde, Kadyr süresinde şeýle diýdi:

بسم الله الرحمن الرحيم

إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ (1) وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ (2) لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ (3) تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ (4) سَلَامٌ (هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ (5

Rahman we Rahym bolan Allahyň ady bilen. 1. Biz Ony (Kurany) Kadyr gijesinde inderdik. 2. Sen Kadyr gijesiniň nämedigini nädip biljek?! 3. Kadyr gijesi müň aýdan haýyrlydyr. 4. Ol gijede perişdeler we Ruh (Jebraýyl) Robbynyň rugsady bilen (özlerine tabşyrylan) ähli işleri (berjaý etmek) üçin inerler. 5. Ol gije, tä daň atýança, saglyk-salamatlyk bolar.

Ebu Hureýreden habar berlen hadysda, Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy:

: حَدِيثُ أَبِي هُرَيْرَةَ - رضي الله عنه - قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم

" أَتَاكُمْ رَمَضَانُ شَهْرٌ مُبَارَكٌ فَرَضَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْكُمْ صِيَامَهُ , تُفْتَحُ فِيهِ أَبْوَابُ السَّمَاءِ , وَتُغْلَقُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَحِيمِ , وَتُغَلُّ فِيهِ مَرَدَةُ الشَّيَاطِينِ , لِلَّهِ فِيهِ لَيْلَةٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ,مَنْ حُرِمَ خَيْرَهَا فَقَدْ حُرِمَ " رواه النسائي وأحمد

"Size mübärek aý bolan Ramazan aýy geldi. Allah Tagala size bu aýda roza tutmagy parz kyldy. Bu aýda gökleriň (jennetiň) gapylary açylar. Dowzahyň gapylary ýapylar. We şeýtanlaryň has azgynlary zynjyrlanar. Bu aýda Allahyň bir gijesi bardyr, ol müň aýdan haýyrlydyr. Ol gijäniň haýryndan mahrum bolan adam, mahrum adamdyr." (Nesai, Ahmed)

Gadyr gijesi Ramazan aýynyň haýsy gijesi?

Hadyslarda habar berlişine görä, Kadyr gijesi Ramazan aýynyň soňky on gününiň, täk gijelerindedir.

Kadyr gijesiniň Ramazan aýynyň soňky on gününiň içindedigini habar beren hadyslar:

عن عائشةَ رضِيَ اللهُ عنها قالتْ: كان رسولُ الله صلَّى الله عليه وسلَّمَ يُجاوِر في العَشْرِ الأواخرِ من رمضانَ، ويقول: تَحرَّوا ليلةَ القَدْر في العَشْرِ الأواخِرِ من رمضانَ رواه البخاريُّ ، ومسلم

Aýşa enemiz aýtdy: **Pygamberimiz Ramazanyň soňky on gününde igtikafa girerdi we: Kadyr gijesini Ramazan aýynyň soňky on gününde gözläň!** Diýýärdi. (Buhari,Muslim)

عن عبداللهِ بن عُمرَ رضِيَ اللهُ عنهُما قال: قال رسولُ الله صلَّى الله عليه وسلَّمَ: تَحَيَّنوا ليلةَ القَدْرِ في العَشْرِ الأواخرِ - أو قال: في التِّسعِ الأواخِرِ رواه مسلم

Abdullah ibn Omar aýtdy: **Pygamberimiz aýtdy: Kadyr gijesini (Ramazanyň) soňky on gününde gözläň! Ýa-da soňky dokuz gününde gözläň!** Diýdi. (Muslim)

Kadyr gijesini Ramazanyň soňky on gününiň täk gijelerinde gözlemek barada gelen hadyslar:

عن عائشةَ رضِيَ اللهُ عنها أنَّ رسولَ الله صلَّى الله عليه وسلَّمَ قال:تَحرَّوا لَيلةَ القَدْرِ في الوَتْرِ من العَشرِ الأواخِرِ من رمضانَ رواه البخاريُّ

Aýşa enemizden habar berilýär, **Pygamberimiz aýtdy: Kadyr gijesini Ramazan aýynyň soňk on gününiň täk gijelerinde gözläň!** (Buhari)

عن أبي سعيدٍ الخُدريِّ رضِيَ اللهُ عنهُ قال: خطَبَنا رسولُ اللهِ صلَّى الله عليه وسلَّمَ فقال: فالْتمِسوها في العَشرِ الأواخِرِ من كلِّ وَترٍ. رواه البخاريُّ، ومسلم

Ebu Said el-Hudri aýtdy: "**Pygamberimiz aýtdy: Soňky on gününiň, täk gijelerinde gözläň!**" (Buhari, Muslim)

Sahyh Muslimde gelen eserde bolsa, sahaba **أُبَيِّ بن كَعْبٍ** Ubey bin Kab 27-nji gije gadyr gijesidigini habar berýär.

Hafyz Ibn Hajer Sahyh Buhariň şerhi bolan, Fethul-Bäri atly eserinde şeýle diýdi:

: قال الحافظ ابن حجر رحمه الله

" لَيْلَةُ الْقَدْرِ مُنْحَصِرَةٌ فِي رَمَضَان ، ثُمَّ فِي الْعَشْرِ الْأَخِيرِ مِنْهُ ، ثُمَّ فِي أَوْتَارِهِ ، لَا فِي لَيْلَةٍ مِنْهُ بِعَيْنِهَا , وَهَذَا هُوَ الَّذِي يَدُلُّ عَلَيْهِ مَجْمُوعُ الْأَخْبَارِ الْوَارِدَةِ فِيهَا "

(انتهى من " فتح الباري " (4/260).

"Kadyr gijesi Ramazan aýyndadyr. Soňra Ramazan aýynyň soňky on günündedir. Soňra ol on günüň täk gijelerindedir. Anyk belli bir gijede däldir. Kadyr gijesi barada gelen ähli habarlar, bu aýdylanlara yşarat edýändir."

Ýagny Kadyr gijesi, Ramazan aýynyň. Soňky on gününiň, täk gijelerindedir.

Kadyr gijesiniň gizlenmeginiň hikmedi näme?

Ynsanlar Kadyr gijäni gözläp, köpräk ybadat etsinler diýip, Kadyr gijesi Ramazanyň gijelerinde gizlenendir.

Kadyr gijäň alamaty:

عن أُبيّ بنِ كَعبٍ رضِيَ اللهُ عنهُ قال: وأمارتُها أنْ تطلُعَ الشَّمسُ في صَبيحةِ يومِها بيضاءَ لا شُعاعَ لهارواه مسلم

Ubeý bin Kab aýtdy: “**(Kadyr gijäň) alamaty, ol gijäň güni doganda ak we şöhlesiz dogmagydyr.**” (Muslim)

Kadyr gijesini nähili geçirmeli?

Kadyr gijesini doga-dileg, ybadat, zikir, tilawat bilen geçirmelidir.

فعن عائشة ـرضي الله عنهاـ أن النبي ـصلى الله عليه وسلمـ "كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ـصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَـ يَجْتَهِدُ فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ مَا لَا يَجْتَهِدُ فِي غَيْرِهِ" رواه مسلم

Aýşa enemizden habar berilýär: **Pygamberimiz beýleki günlerine garaňda, Ramazanyň Soňky on gününde (ybadatda) köp gaýrat, yhlas ederdi,** diýýär. (Muslim)

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ : كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ أَحْيَا اللَّيْلَ وَأَيْقَظَ أَهْلَهُ وَجَدَّ وَشَدَّ الْمِئْزَرَ" رواه البخاري ومسلم

Aýşa enemizden habar berlen başga hadysda, Aýşe enemiz: **Ramazanyň soňky on güni girende, Pygamberimiz gijelerini ihýa ederdi we maşgalasyny hem (ybadat üçin) oýandyrardy. We (has köp ybadat etmek üçin) gaýrat ederdi.** (Buhari, Muslim).

Ebu Hureýreden habar berlen hadysda, Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy:

وَحَدِيثُ أَبِي هُرَيْرَةَ ـ رضي الله عنه ـ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم : " مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ " " (رواه البخاري (1910) ومسلم (760 .

“**Kim iman edip we sogabyny Allahdan umyt edip, gadyr gijesini (ybadat, namaz) bilen geçirse, geçen günäleri bagyşlanar.**” (Buhari, Muslim)

<u>Kadyr gijesinde edilmeli dileglerden biri.</u>

Aýşe enemizden habar berilýär. Aýşa enemiz Pygamberimize ýüzlenip:

عن عائشةَ رضِيَ اللهُ عنها قالت: قلتُ: يا رسولَ الله، أرأيتَ إنْ علمتُ أيَّ ليلةٍ ليلةُ القدْر؛ ما أقول فيها؟ قال: قولي: اللَّهُمَّ إنَّك عفُوٌّ تحبُّ العفوَ، فاعفُ عنِّي

،رواه الترمذي، وابن ماجه، وأحمد قال الترمذي: حسن صحيح

Ýa Resulullah! Eger bir gijäň kadyr gijesidigini bilsem nähili doga-dileg edeýin? diýýär. Pygamberimiz aýtdy: Allahym sen bagyşlaýyjysyň, bagyşlamagy gowy görýärsiň. Meni bagyşla diý! Diýýär. (Tirmizi, Ibn Mäje, Ahmed we Tirmizi: Hasan-Sahyh diýdi)

Pygamberimizi görelde alyp Ramazan aýynyň soňky on gününde, kadyr gijäni gözläp, has köp ybadat, doga-dileg, zikir etmeli we Kuran-Kerim okamalydyr we maşgalamyzy hem ybadat üçin oýarmalydyr.

<u>Emma käbir kişileriň edişi diňe ukusyz ýatman, gürleşip wagt geçirmek ýa-da Hydyr ata gelýärmiş diýip, ynanmak ýalňyş, delilsiz ynanç we hereketlerdir.</u>

<u>Ramazan aýynda her gije tarawa namaz kylmak.</u>

Tarawa namazy geçen günäleriň bagyşlanmagyna sebäpdir.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : **" مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ "** رواه البخاري ومسلم

Ebu Hureýreden habar berlen hadysda, Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy:

“**Kim iman edip (ynanyp) we sogabyny Allahdan umyt edip, Ramazan aýyny (kyýam, gije namazy) bilen geçirse, geçen günäleri bagyşlanar.**” (Buhari, Muslim)

Geçen günälerinden maksat kiçi günäleridir.

<u>Tarawa namazy Ymam bilen soňuna çenli kylmak iň sogaplysydyr.</u>

Tarawa namazy Ymam bilen soňuna çenli kylmagyň sogaby barada, Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy:

مَنْ قَامَ مَعَ الإِمَامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ كُتِبَ لَهُ قِيَامُ لَيْلَةٍ

“**Kim ymam bilen bilelikde, tä gutarýança namaz kylsa, gijäni doly namaz bilen geçiren ýaly sogap ýazylar.**” (Tirmizi, Ebu Dawud, Nesai, Ibn Maje)

<u>İftar (agyz açar bermegiň) sogaby.</u>

"عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ الْجُهَنِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : **"مَنْ فَطَّرَ صَائِمًا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ غَيْرَ أَنَّهُ لا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الصَّائِمِ شَيْئًا**

. رواه الترمذي وقال حديث حسن صحيح

Zeýd bin Holid el-Juheniden habar berilýär, Pygamberimiz Muhammet (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy: “**Kim orazaly kişä agyz açar berse, ol kişä agyz bekläniň sogaby ýaly sogap bardyr. Agyz bekläniň sogabyndan hem hiç zat kemeljek däldir.**” (Tirmizi, Hasanun Sahyhun)

İgtikäf sünneti.

İgtikäf bäş wagt namaz kylynýan metjitde, ybadat bilen meşgul bolmak üçin galmakdyr.

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : **" كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَعْتَكِفُ الْعَشْرَ الأَوَاخِرَ مِنْ رَمَضَانَ"** رواه البخاري ومسلم

Abdullah ibn Omar aýtdy: **Ramazan aýynyň soňky on gününde igtikäfe girerdir**. (Buhari, Muslim)

İgtikäfden maksat özüňi doly ybadata bermek we kadyr gijesini gözlemekdir.

<u>Ramazan aýy Kuran aýydyr. Ramazan aýynda köpräk Kuran-Kerim okamalydyr. Başarsaň Kurany hatym</u>

edip, başyndan soňuna çenli okamalydyr.

Buhari we Muslimde gelen hadysda, Ibn Abbas şeýle diýýär:

وَكَانَ يَلْقَاهُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ فَيُدَارِسُهُ الْقُرْآنَ

“**Jebraýyl Ramazan aýynda her gije Pyygamberimiz bilen Kuran-Kerim okarlardy.**”

Başarsaň pesinden bir gezek Kurany hatym etmelidir.

Ramazan aýynda köpräk sadaka bermeli, hödür-kerem etmeli, zikri-ybadaty köpeltmelidir.

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ **كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجْوَدَ النَّاسِ وَكَانَ أَجْوَدُ مَا يَكُونُ فِي رَمَضَانَ حِينَ يَلْقَاهُ جِبْرِيلُ وَكَانَ يَلْقَاهُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ فَيُدَارِسُهُ الْقُرْآنَ فَلَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجْوَدُ بِالْخَيْرِ مِنْ الرِّيحِ الْمُرْسَلَةِ رواه البخاري ومسلم**

Ibn Abbas aýtdy: “**Pygamberimiz ynsanlaryň iň jomardydy. We Onuň iň jomart bolýan wagty, Ramazan aýynda Jebraýyl bilen duşuşandady. Jebraýyl Ramazan aýynda her gije Pgamberimiz bilen duşuşup bile Kuran-Kerim okarlardy. We Pygamberimiz jomartlykda öwsýän şemaldan has jomartdy.**” Buhari, Muslim.

Güýçli şemal öwsende ähli zady gurşap alýar. Pygamberimiz hem jomatlykda ähli kişilere peýdasy ýetýänligi üçin sahaba şemaly mysal berýär.

Ymam Newewi, Şerhu Muslimde şeýle diýýär:

قال النووي: وَفِي هَذَا الْحَدِيث فَوَائِد مِنْهَا: اِسْتِحْبَاب إِكْثَار الْجُود فِي رَمَضَان. " شرح مسلم " (15 / 69

“**We bu hadysdan çykan peýdaly nesihatlardan biri: Ramazan aýynda köp haýyr-yhsan edip, jomart bolmagyň müstehaplygydyr.**”

We İbnul Kaýýim, Zädul Meäd atly eserinde şeýle diýýär:

قال ابن القيم : وكان النبي صلى الله عليه وسلم أجود الناس ، وأجود ما يكون في رمضان ، يُكثر فيه مِن الصدقة والإحسان وتلاوة القرآن والصلاة والذكر والاعتكاف . " زاد المعاد " (2 / 32)

“**Pygamberimiz ynsanlaryň iň jomardydy. We iň jomart wagty, Ramazan aýyndady. (Ramazan aýynda), sadaka berip, haýyr-yhsan etmegi, Kuran okamagy, (nefil) namaz kylmagy, zikir etmegi, igtikafi köpelderdi.**”

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammede salat we salam bolsun.

www.ahlusunnet.com